

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica 6 • Telefon broj 2177 • Račun Poštanske štedionice br. 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 16 oktobra 1936
God. VII • Broj 41

TUŽNI SPOMEN-DANI

Drugu obletnicu tragične smrti Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja sve su naše jedinice širom otadžbine komemorirale žalobnim svečanostima — ne stoga što je to odredio naš Savez, već spontano i iz vlastite inicijative, iz osećaja najdublje pijeteta prema Kralju Mučeniku, i da se svi naši pripadnici oduže imenu i uspomeni Onoga, koji je naš narod ujedinio u jednu jedinstvenu otadžbinu, koji je cenio i potpomagao sokolski rad i koji je u nebrojenim prilikama izražavao Svoju radost nad postignutim uspesima sokolskog vaspitanja te Svojim živim primerom i Svojom kraljevskom rečju pozivao naš narod pod sokolske zastave, s kojima je odlikovao i počastio toliko naših jedinica. Izveštaji o tim žalobnim manifestacijama sokolske ljubavi, odanosti i vernosti prema Mrtvome Kralju svedoče nam, da su sve te sokolske žalobne svečanosti bile na dostojnoj visini, održane tiho i bez sjaja, ali duboko po svojoj ozbiljnosti i svome dostojanstvu, intimne i iskrene po svojim rasporedima, i veličanstvene po svojoj toplini, osećajima boli i pijeteta.

Na ovim komemoracijama braća govornici pravilno su istakli neprolazne zasluge blaženopočivšeg Kralja, koje je stekao za istorijsko zdanje naše nacionalne i državne skupnosti i celine; oni su istakli Njegove vladarske kreposti i vojničke vrline, koje su Ga visoko uzdigle iznad mnogih suverena i državnih poglavara sveta, postavljajući Ga u svetskoj istoriji oslobodilačkih ratova na najčasnije mesto. Tako se jugoslovenski Kralj Aleksandar u broju Svoga roda i po Svojim junackim i državnim delima uzdiže među prve i najodličnije vladare na čitavom svetu.

Na svim tim žalobnim svečanostima vidno se je izražavala naša najdublja žalost nad tim nenadoknadivim gubitkom, koji je do temelja protresao našu zemlju, žalost koja nas je ujedno još jače povezala i okupila oko Kraljevog prestola, da ga čuvamo i branimo, jer je na nj stupio Njegov Prvenac, Mladi Kralj Petar II. Na svim tim žalobnim svečanostima bila je naglašena naša težnja, da tu duhovnu i osećajnu povezanost s Kraljevskim Domom i Rodom hoćemo da prenesemo i u svoja dela, koja želimo i moramo da izvršimo u toku narednih pet godina, da bi u stvarnosti pokazali, što smo u svojim osnovama zamislili lepoga, dobrog i trajno korisnoga. I sa svih tih komemoracija naši pripadnici su se razilazili svojim domovima, zavetovavši se, da će svaki od njih po svojim najboljim silama raditi na uvećanju našeg nacionalnog imena, na jačanju naše državne odbranbene moći, na podizanju naše narodne prosvete i našeg narodnog gospodarstva te naše sokolske sveti. Naročito moramo raditi na tome, da se što više napune naše vežbaonice, kako bi u njima uskipio mladenački i zdrav život, da bi se iz njih pretakao u sve delove naše otadžbine, kao izvor zdravlja i svežine, borbenosti i svesti, radinosti i skromnosti, poštenja i bratske ljubavi. Tako hoćemo i moramo da do skrajnosti povećanom radnošću prebrodimo sve teškoće i zapreke, da predemo preko svih kleveta i podvala, koje nam se zlobno, neprijateljski i besomučno stavljaju na put.

S ovogodišnjim žalobnim svečanostima bio je ujedno povezan i dan sokolskog bratstva, da bi i na taj način doprineli svoj novi udeo svojoj socijalnoj sokolskoj akciji. Radi slabog materijalnog stanja, koje pogada gotovo 90% naših pripadnika u njihovoj egzistenciji koja je svedena na minimum životnih potreba, svaka para, darovana od siromaha siromahu, utoliko više dobiva na svojoj moralnoj vrednosti. Jer što daje srce sreću, vrednost toga ne može da se oceni u nikakvom novcu. Potrebe naše oskudne braće i sestara dnevno se množe, jer se i njihov redovi uvećavaju s novim žrtvama, koje padaju na dušu besavesnika,

Češkoslovačka obec sokolska ima 760.000 pripadnika

Porast od prošle godine iznosi 13.000

Statistički odbor ČOS, kome je na čelu brat dr. Kršovak, izdao je već statistiku pripadnika ČOS za 1935 godinu, t. j. stanje na 1. januara o. g. Prema toj statistici, Češkoslovačka obec sokolska ima okruglo 760.000 pripadnika.

U češkoslovačkom Sokolstvu sve do sada opažao se stalan porast članstva i dece, dok je broj naraštaja kroz nekoliko godina bio neprestano u opadanju, i tek predlanske godine počeli su i naraštajski redovi da postepeno brojčano napreduju. U tome pogledu godina 1935 donela je ugodno iznenađenje, jer je u naraštajskim redovima zabeležen porast od 13.876 lica. To je svakako vrlo radosna činjenica, koja također dokazuje, da je kod omladine opet poraslo zanimanje za Sokolstvo. Kod članstva i kod dece nakon dugo godina primećeno je naprotiv neznatno opadanje, i to kod članstva za 236, a kod dece za 602 lica, dakle ukupno za 838 lica. Ako se pak pri tome uzme u obzir veliki porast broja naraštaja, onda ovo neznatno opadanje u redovima članstva i dece nikako ne utiče na celokupno brojno stanje češkoslovačkog Sokolstva, koje prema statistici iz 1934 godine pokazuje sada porast od 13.000 pripadnika. U svemu ČOS danas ima

759.916 pripadnika. Od toga članstva 385.219 (članova 268.115, članica 117 tisuća 104), naraštaja 91.809 (naraštajaca 46.579, naraštajki 45.230) i dece 282 tisuće 888 (muške 129.328, ženske 153 tisuće 560).

Broj članstva i dece opao je u Češkoj (za 1.433 člana i članice te za 1.335 dece), dok je naprotiv porastao u Moravskoj (za 691 člana i članicu te za 498 dece) i u Slovačkoj (za 630 članova i članica te za 568 dece). U Potkarpatskoj Rusiji porastao je broj članstva (za 57 članova i članica), dok je broj dece nešto opao (za 57).

U Slovačkoj porast broja pripadnika svih kategorija iznosi 2.325 lica, što je plod velikog i smišljenog sokolskog rada u ovoj pokrajini, a bez sumnje će i ovogodišnji sletovi ČOS u Slovačkoj, u kojima je učestvovalo oko 45.000 Sokola i Sokolice, također u tome pogledu uroditi dobrim plodom.

Opadanje članstva u Češkoj tumači se da je to u izvesnoj meri posledica privredne krize, koja je vrlo teško pogodila i sokolsko članstvo. Kako se pak približava i X jubilarni svesokolski slet, koji će se održati u Pragu 1938, to će nedvojbeno i ovaj slet povoljno uticati na daljnji porast češkoslovačkog Sokolstva.

Za međusobno upoznavanje

Jedna akcija Sokolske župe Sarajevo

Na jednoj od poslednjih sednica Sokolske župe Sarajevo pretresalo se o predlogu sokolsko-propagandnih poseta okolnim župama i zaključeno je, da se prva takva poseta učini Sokolskoj župi Mostar. U tome smislu izdate su i upute tehničkom i prosvetnom odboru župe.

Razlozi koji su vodili župu pri ovoj akciji su sledeći:

Činjenica je, da među župama ne postoji nikakav kontakt. Granice jedne župe zatvorene su za druge župe. Jedini dodir između Sokola raznih župa su, uglavnom, sletovi. Ali taj kontakt doprinosi malo međusobnom upoznavanju, a još manje korisno izmeni misli o zajedničkom radu. A kontakt između pojedinih župa je poželjan i koristan iz mnogo dobrih razloga. Putem takvog dodira daje se međusoban moralni potstrek, stvara se svest o sokolskoj snazi i pridonosi se učvršćenju velike sokolske porodice. I što je najvažnije, tako se upoznaju metode rada i iskustva drugih župa te ujednačuju sokolska gledanja.

Sokolske propagandne posete, kako ih je zamislila Sokolska župa Sarajevo, imaju da posluže ovom cilju. Te su posete zamišljene ovako: Sokolski radnici koji dolaze u posetu, održavaju preko dana sastanak, na kome se vode

razgovori o sokolskim pitanjima, koja su u direktnoj vezi s radom dotičnih župa, sada naročito u vezi sa Sokolskom Petrovom petoletkom. Istog dana učini se poseta jednoj sokolskoj četiti. Naveče župa koja gostuje priređuje akademiju, na kojoj najbolji govornici župe izlažu metode rada i uspehe župe. To ne smeju da budu suva predavanja, nego govori kojima je cilj da dadu potstrek i inicijative. Posle toga redaju se tačke, u kojima treba da uzmu vidnog učesnika Sokoli sa sela.

Kako saznajemo, i Sokolska župa Mostar namerava da čini sličnu posetu Sokolskoj župi Sarajevo i Sokolskoj župi Užice.

Zanimanje grčkog princa Pavla za jugoslovensko Sokolstvo

Grčki princ Pavle, pod čijom su zaštitom i duhovnim vodstvom sve telesnovaspitne i sportske organizacije u Grčkoj, veoma se zanima za ustroj i rad jugoslovenskog Sokolstva. Time u vezi naše Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda poslalo je grčkom princu Pavlu sve potrebno gradivo o ustroju i radu Sokola Kraljevine Jugoslavije, kao i statističke podatke fotografije, naročito vežaba, i drugo.

koji uništavaju opstanak pojedinaca, da bi tako uništili celinu. Ali kroz borbe i muke zasaće zora novog doba, koja će žrtvama priznati punu vrednost u jakosti moralne i materijalne veličine narodne celine.

Na te žrtve mislimo također i sada, kada se sećamo nesrećnog koruskog plebiscita, koji je dne 10 oktobra 1920 odlučio sudbinom naše braće tamno preko Karavanka. Toga zloknog dana pala je na kolevku starog slovenačkog plemena sena i magla tudinstva, koja guši naš nacionalni živalj već punih 15 godina — guši ga, ali ga ne može da uguši. Još stoji tamo na Gosposvetkom Polju knežev kamen i čeka, da na nj sedne naš vojvoda. U doba pre izvršenog plebiscita pohađalo je u Korusku iz sadanje Dravske banovine 6000 Sokola, da bi potpomogli naš tamošnji živalj u nejednakoj borbi, koja je imala da konačno odluči njegovu sudbinu. I taj deo naših tamošnjih narodnih ljudi na plebiscitnom području, koji se je na nas osla-

njaio i verovao našoj bratskoj reči, ostao je veran do poslednjeg svog čovjeka i odvažno glasovao za prisajedinjenje Jugoslaviji. Ali opet drugi deo onih po značaju mekih i nacionalno nedovoljno svesnih ljudi primamio je nemoralan rad odmetnika, janičara i poturica, kojima su se pridružili i oni koji su se dali potkupiti. Taj drugi deo bio je brojno jači od onog prvog dela, i zato je uspeh tog plebiscita bio za nas nepovoljan. Ali istine radi ne možemo da predemo ni preko činjenice, da smo također i mi sami krivi za taj poraz, jer naše upravne vlasti nisu bile srećne ruke u tome, što na prava mesta nisu postavile naše prave ljude.

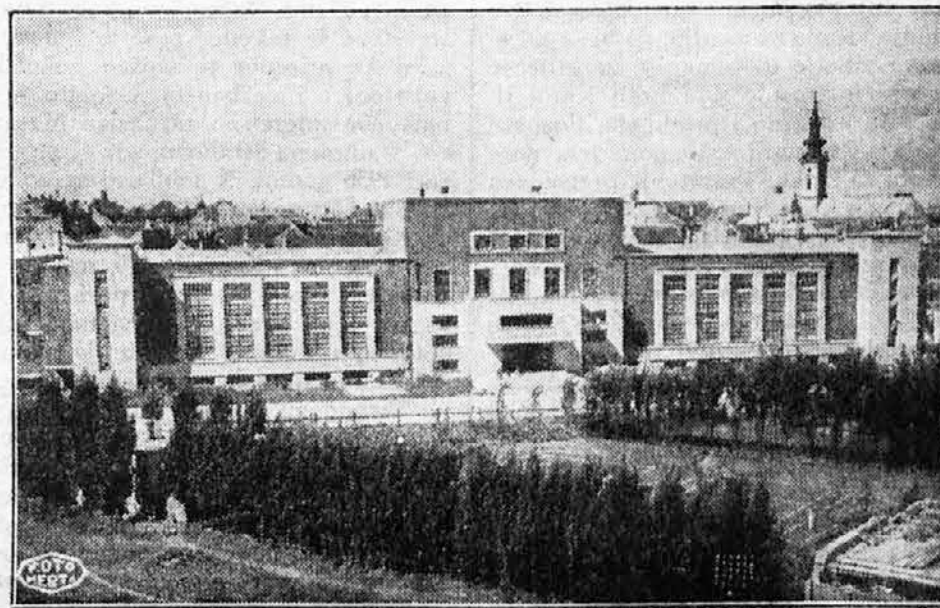
Danas u tom delu Koruske vlada materijalna beda i potpuna nacionalna bespravnost. Materinski jezik je izbačen iz svih škola, zabranjena je krasna narodna pesma i uništen sav kulturni i duhovni život. I nije još mesec dana od toga, što su odmetnikove ruke ubile svesnog omladinca Mihajla Habiba,

Sokolski dom u Novom Sadu dovršava se

Sokolski dom u Novom Sadu, koji se podiže u spomen Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja, dovršava se te će zastalno još u toku ove godine biti na svečan način otvoren i predan svrsi, kojoj je namenjen.

Gradnja ovog doma počela je godine 1934, i to 23 avgusta, kada je udaren prvi budak u temelje doma. Zgrada doma je monumentalnog izgleda, li-

dnu istoga dvorana za lutkarsko pozorište s površinom od 133 m² i sa 222 sedišta. Ova će se dvorana upotrebljavati i za društvene skupštine i za predavanja prilikom tečajeva. Garderobe, glavna stepeništa i glavni hol — sve je to obloženo mramorom. Na prvom spratu je dvorana za sednice s površinom od 60 m², te dvorana za sokolski društveni muzej s površinom od 100

Sokolski dom Kralja Aleksandra I u Novom Sadu

cem okrenuta prema gradskom parku u Tirševoj ulici, s frontalnom dužinom od 100 m. Srednji deo zgrade visok je 18,5, a krilni delovi 13,5 m, računajući od uličnog pločnika. Ukupna kubatura zgrade iznosi 30.000 m³. S vanjske strane dom je izgrađen u neoplepljenoj crvenoj opeci s kombinacijom prirodnog kamena na glavnom ulaznom delu zgrade te oko velikih prozora glavnog pročelja i u podnožju oko cele zgrade.

U levom krilu doma u suterenu nalaze se garderobe i kupatila, potpuno odvojena za muške i za ženske, s posebnim ulazima s ulice, s izlazima za vežbaonice te za letnje vežbalište, koje se nalazi iza zgrade. Ulaz u vežbaonice moguć je samo iz garderoba, i to iz higijenskih razloga. Garderobe su prostrane i svetle, s dobrim i najmodernijim neposrednim provetranjem. U prizemlju je velika vežbaonica s površinom od 531 m², uz koju se nalazi mala vežbaonica s površinom od 115 m², predviđena za vežbanje manjih grupa i za održavanje tečajeva. U tom delu je i glazbeni studio. U južnom delu toga krila na spratu nalaze se iznad male vežbaonice tri sobe s krevetima za stanovanje i prenoćište učesnika sokolskih tečajeva i za slične potrebe. U ovim sobama moći će se smestiti najmanje 60 osoba.

U srednjem, glavnom delu zgrade, u suterenu, nalazi se kotlarnica za centralno grejanje i stan za čuvara doma. U prizemlju je veliki glavni hol, a u

m². Na drugom spratu su tri kancelarijske prostorije Sokolskog društva, dve kancelarijske prostorije Sokolske župe i 2 kancelarijske prostorije Saveza kulturnih društava, te po jedna prostorija društva »Istra« i Jugoslovenskog studentskog društva.

U desnom krilu zgrade u suterenu su prostorije za restoran s površinom od 280 m² kao i sve sporedne prostorije. U prizemlju toga dela je velika reprezentativna dvorana s površinom od 531 m² i s pozornicom od 140 m² površine. Pored pozornice, u etažama, uređeno je šest soba, koje će služiti kao garderobe za glumce.

Prema predračunu, izgradnja doma stajaće okruglo 5.050.000 dinara.

I poslednji unutrašnji radovi na ovom domu već se privode kraju te će po svoj prilici moći biti svečano otvoren i osvećen još u toku ove godine.

Novi Sokolski dom, koji svakako spada među najveće, najlepše i najmodernije domove u zemlji, sa svojim udobnim i krasno uređenim prostorijama omogućuje još življ sokolski rad u svim pravcima i znači preporod celokupnog sokolskog života u Novom Sadu. Dom će ujedno biti živi i dostojni spomenik Viteškom Kralju Ujedinitelju, čije će veliko ime i nositi, te u kome će se vaspitavati sokolski naraštaj i u duše naše omladine sadići Njegovi veliki ideali.

D. D. D.

a s njima dižu se i nebrojeni drugi — naše narodne nesreće i mučeničke slave.

Iz te narodne nesreće i mučeničke slave salivene su dve ogromne voštane, koje krvavim plamenovima trepere do Kraljevog groba na Oplencu, buđeci Mrtvog Viteškog Kralja, da ustane i da potlačenom delu Svoga naroda donese pobjedničku luč večne Istine i Pravde!

Braćo i sestre, imajmo uvek u mislima ove tužne spomen-dane! Sudbina budućnosti našega naroda ovisi o nama samima. Unosimo te crne dane naše najnovije nacionalne istorije u svoje molitve, a na nje mislimo također i tada, kada jačamo svoje mišice i kada svoje duše napajamo odvažnim zanosom svoje domovinske ljubavi. I kada se digne vojska Kralja Matijaša ispod Pece i Učke — da skočimo na njeno čelo i da se s lepršavim zastavama s njome udružimo!

Tiršev telovežbeni sustav u Rumuniji?

Saradnja Male antante na polju fizičkog vaspitanja

Ugledne brnske »Lidove novine« donele su ovih dana pod gornjim naslovom zanimljiv članak, koji — i jer se odnosi i na naše Sokolstvo — ovde uglavnom prenosimo za naše čitaoce.

U članku se najpre ističe veliko značenje fizičkog vaspitanja, koje su danas uočile sve kulturne države, osobito u cilju ojačanja narodne odbrane, nastojeći da rad telesnovaspitnih organizacija što više privedu ovoj svrsi. Zato mnoge države šalju svoja posebna izaslanstva u druge države, da bi na licu mesta proučile organizaciju i način provođenja telesnog vaspitanja u tim državama. Tako je i u Čekoslovačku kroz poslednjih nekoliko godina stiglo više ovakvih posebnih misija, da bi upoznale stanje telesnog vaspitanja u Čekoslovačkoj, te koje su se najviše interesovale za českoslovačko Sokolstvo. Taj primer sledi i Rumunija, koja je nedavno odaslala u Prag naročito izaslanstvo, na čelu s adutantom Nj. Vel. Kralja Karola II, majorom Sideroviči, sa zadatkom da se pobliže upozna s načelima i organizacijom sokolskog telesnog vaspitanja i da prouči mogućnost primene sokolskog vaspitanja i u Rumuniji. Vojni se naime krugovi Rumunije veoma zauzimaju, da bi se telesno vaspitanje u Rumuniji, za koje se najviše interesuje sam kralj Karol II, što više proširilo i produbilo. Poznato je, da u Rumuniji vrhovnom državnim savetu za fizičko vaspitanje predsedava lično sam kralj Karol, a članovi su toga saveta, pored naročitih stručnjaka, još i predsednik vlade, ministar vojske i mornarice, ministar prosvete i ministar za fizičko vaspitanje naroda. Osnovu za organizaciju i studij fizičkog vaspitanja u Rumuniji daje centralni državni zavod za fizičko vaspitanje (Oficiul National pentru Educatia Fizica).

Sokolska ideja nije u Rumuniji nepoznata. Za Sokolstvo se već više puta interesovao i sam kralj Karol II, pa je i put gore pomenutog njegovog adutanta u Prag bio inspirisan kraljevom inicijativom. A i velika vojna svečanost,

koja se imala održati početkom jula o. g. u Bukureštu, povodom 20-godišnjice stupanja Rumunije u rat, na koju je bilo naročito pozvano da brojno učestvuju českoslovačko i jugoslovensko Sokolstvo — ali koja je bila otkazana iz poznatih razloga — bila bi takoder pružila prilike da Sokolstvo pred najvišim rumunskim faktorima i pred javnošću pokaže način svog telesnog vaspitanja, što bi zastalno još više pojačalo interes Rumuna za sokolski način telesnog vaspitanja. U Rumuniji i nekoja telovežbačka udruženja nose sokolski naziv, n. pr.: Soimii Romanci (Rumunski Soko) ili Soimii Garpatilor (Karpatski Soko), a što takoder u izvesnom pogledu pokazuje podražavanje Sokolstva, iako je rad tih udruženja dakako prilagođen rumunskim prilikama. Zasluge za širenje sokolskog uticaja u Rumuniji imaju i českoslovačka sokolska društva u Bukureštu i Nadlacu sa sokolskim otkedom u Ciperu.

Major Sideroviči, koji je i tajnik telovežbačke organizacije Straja Tariji (zemaljska straža), iskoristio je ovu priliku svoga puta u Prag ne samo za razgovore i savetovanja s najistaknutijim vodama českoslovačkog Sokolstva, već je takoder posetio i nekoje sokolske priredbe te obišao sokolske vežbaonice i vežbališta. Osobito je s najvećim interesom razgledao Masarikov stadion na Strahovu, gde će se održati 1938 godine X jubilarni svesokolski slet. Tu su mu bili tumači upravnika dr. Ridl i oba projektanta stadiona, inž. arh. Balcarek i Kop. Mnogo toga što je tu video, nastojeći da se primeni i iskoristi i pri gradnji novog modernog stadiona u Bukureštu. Zatim je rumunska delegacija posetila i plivački bazen na Barandovu. S osnovama i metodom sokolskom vaspitanja članovi rumunske delegacije upoznali su se u Tirševom domu, a s praktičnim izvođenjem sokolske telovežbe prilikom obilaska nekih vežbaonica za vreme časova vežbanja članova i članica, pri čemu su pokazali svoje živo interesovanje i

najveće zadovoljstvo. Pa i savetovanja s vodima českoslovačkog Sokolstva nisu bila, kako veli list, samo akademskog karaktera. U nastojanju da fizičko vaspitanje u svojoj zemlji što više unaprede, Rumuni osobito pažnju obraćaju omladini, u kojoj gledaju nositelja svog nacionalnog napretka.

Pri koncu članka veli se još sledeće:

— Sletovi omladine država Male antante, koji bi se održavali svake godine izmenično, jedne u Čekoslovačkoj, druge u Jugoslaviji i treće u Rumuniji, doprineli bi ne samo proširenju sokolske telovežbe u Rumuniji, već i uzajamnom zbliženju naroda Male antante. Za omladinu do 18 godine imaju da se svake godine priređuju zajedničke priredbe. Nadalje saradnja na polju telesnog vaspitanja ima da se produbi i uzajamnim posjećivanjem u svrhu upoznavanja i studija, izmenom prednjaka, zajedničkim tečajevima i slično, kao takoder i da se priređuju izleti Sokolstva u Rumuniju. Istinsko interesovanje Rumuna za Sokolstvo i iskrena volja českoslovačkog i jugoslovenskog Sokolstva da ih potpomognu i savetom i delom, može mnogo da doprinese razviku fizičkog vaspitanja u državama Male antante, ojačanju njihovih prijateljskih uzajamnih odnosa i širenju sokolske telovežbe i sokolskog duha.

Sokolska radio-predavanja

RADIO-STANICA BEOGRAD

Sledeća sokolska radio-predavanja održavaju se:

dne 18 oktobra predaje br. Mirko Mihaldžić, Titel, o temi: »Pozorište lutak«;

dne 22 oktobra predaje br. Radul Radulović, Beograd, o temi: »Jugoslovenstvo danas i u budućnosti«;

dne 29 oktobra predaje br. Bogoljub Krejčik, Beograd, o temi: »28 oktobar 1918 godine u Pragu«.

dne 1. novembra predaje br. Gavra Milošević, Cetinje, o temi: »Cetinjski manastir u svetlosti sokolskoj«;

nim zgradama za kancelarije i trpezarije. Zatim bi u olimpijskom selu bile smeštene kancelarije za telegraf, telefon i radio. Što se tiče samog saobraćaja, koji predstavlja važan moment pri izgradnji stadiona, ovo pitanje rešice sporazumno Ministar za fizičko vaspitanje sa Upravnikom grada.

Stadion, bar u glavnom delu, morao bi biti gotov do 1940 godine. Jer, 1941 godine, u godini kada Nj. Vel. Kralj postaje punoletan, biće priređen veliki sveslovenski sokolski slet. Pored toga, mora biti stadion delimično gotov radi priređivanja slovenskih igara, čija je ideja skoro već stvorena. Takođe, iduća balkanijada treba da se održi 1940 godine u Beogradu, na novom stadionu.

Mesto gde će stadion biti podignut još nije utvrđeno. U obzir je prvo dolazio prostor u Donjem gradu, a zatim se pomišljalo i na Banjicu. Izgleda da će novi stadion biti podignut na Bežanijskoj kosi, koja je u pogledu saobraćajnih komunikacija najpristupačnija. Ovih dana će biti rešeno pitanje gde će biti smešten stadion.

Žalna svečanost Sokolske župe Ljubljana na drugo obletnico smrti Viteškog Kralja Aleksandra Ujedinitelja

Najveličastnija žalna svečanost, ki je bila 9. oktobra t. l. v naši beli Ljubljani, je bila gotovo na Taboru, ki so jo priredila ljubljanska in okoliška sokolska društva v spomin tragične smrti prvega Sokola, nesmrtnega Viteškog kralja Aleksandra I. Ujedinitelja.

Pročelje sokolske dvorane je bilo v črnom in zelenju, v sredini pa slika kralja Mučenika, okoli katere je bil postavljen venec sokolskih praporov, ovitih v črno kopreno, kar je napravilo posebno globok vtisk. Udeležba sokolskega članstva in naraščaja, kakor tudi drugega nacionalnega občinstva je bila izredno velika ter je bila dvorana nabito polna. Častno so bili zastopani naši dobrovoljci — Sokoli, ki so izšli iz sokolskih vrst in se borili za našo svobodu in ujedinjenje pod poveljstvom blagopokojnega kralja Sokola in Mučenika.

Žalna svečanost so posetili odlični predstavniki naše javnosti, med katerimi so bili českoslovaški konzul inž. Minjovsky, francoski g. Remerand, za-

stopnik bana, prosvetni šef g. Breznik, divizionar general Nedeljković z generaloma Juvanovićem in Popadićem, senator dr. Kramer, podžupan dr. Ravnihar, dvorna dama Franja Tavčarjeva, narodna poslanica dr. Fux in Rajko Turk, podstarosta SKJ br. Gangl, načelnica Skalarjeva ter več članov savezne in župne uprave. Izredno številno so bili zastopani tudi oficirski zbor ter nacionalne in kulturne organizacije.

Žalna svečanost je otvorila godba Sokola I z žalnim koralom, ki je privabil mnogim solze v oči. Pred kraljevo sliko je nato stopil župni podstarosta br. inž. Lado Bevc, ki je imel o blagopokojnem Viteškem kralju spominski govor, ki se je navzočih globoko dojmljivo.

Ob zaključku njegovega govora so vsi navzoči stali počastili spomin Viteškog kralja in zaklical trokratno Slava. Sokolski pevski zbor pod taktirko br. Ferda Juvana je nato čuvstveno zapel najprej »Jugoslovenski zavet« in tužno žalno pesem »Slava Tebi Kralju Mučeniku«, ki sta obe na-

pravili na občinstvo izredno globok vtisk. Prosvetar Ljubljanskega Sokola br. Viktor Markič je nato z občutkom recital Rapetočo »Na Oplenacu«. Po enominutem molku je godba zaigrala državno himno, nakar je bila lepa in

ganljiva žalna svečanost zaključena. Sokolstvo je znova jasno dokazalo, da ne bo pozabilo svojega prvega Sokola in pokrovitelja ter da bo zvesto čuvalo Njegovo zadnje naročilo »Čuvajte mi Jugoslavijo!« J. H.

Nakladateljski rad Jugoslovenske sokolske matice od 1930 do 1935 god.

U broju 39 »Sokolskog glasnika« od 2 o. m. izvestili smo, da Jugoslovenska sokolska matica podiže u Kranjskoj Gori sokolsko oporavilište, koje će u okviru Sokolske Petrove petoletke biti predano svojoj svrsi naredne godine. U materijalnom pogledu ovo oporavilište reprezentovao vrednost od Din 1.000.000—, i to zemljište po sadašnjoj ceni (20.000 m² po Din 20—) Din 400.000—, sama zgrada Din 600.000—. Savez SKJ podelio je kao svoju pomoć na uknjižbu Din 100.000 beskatnog zajma, a ostala materijalna sredstva pribaviće JSM sama.

U nadopunu pomenutog izveštaja o uspešnom radu JSM biće potrebno da danas kažemo, što je u tom petogodišnjem razdoblju ona učinila u pogledu zadataka, predviđenih članom 2 njenih pravila.

U toku tih pet godina izišlo je u nakladi JSM tiskanica, razglednica, diploma, plakata, legitimacija, nota, brošura i knjiga 459.584 komada, u što je investirano Din 1.271.351—. Od tih izdanja otpada na »Sokolsku knjižnicu« (11 svezaka) 40.500 komada (investirano Din 55.081), na Jugoslovenski sokolski kalendar 36.000 komada (Din 305.643), na Kalendaric sokolske omladine 49.500 kom. (Din 53.828), a ostalo na druga izdanja, od kojih navodimo samo ova: Putevi i ciljevi (Din 14.100), Udžbenik češkog jezika od Fr. Malina (Din 17.173), Metodika sokolske vsgoje od M. Ambrožića (za slovenačko izdanje Din 27.660 i za srpsko-hrvatsko Din 22.649), Kultura i telovežba od dra V. Murnika (Din 10.350), Sokolski sustav od Drag. Sulce-a (Din 62.068), Priprave za vadiateljske izpite od St. Trčka (Din 16.979), Fiziologija telesnog vežbanja od dra A. Pihlera (Din 28.075), Građevine za telesno

vežbanje od inž. K. Petrovića (Din 203.831), Statistička knjiga za telovežbu (Din 36.300) i Album slika blaženopćivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja (Din 70.357).

Mnogo tih knjiga i tiskanica sigurno ne bi još imali, da ih nije izdala JSM. A mnoge od tih knjiga mogu nas i po svojoj sadržini i po svojoj tehničkoj opremi dostojno da reprezentuju i pred vanjskim svetom. O tome nam govore stvarne kritike, naročito u českoslovačkim listovima.

JSM je upisana u zadrudni registar zemaljskog kao trgovačkog suda u Ljubljani 30 juna 1921. Potpisnici pravila i članovi prvog upravnog veća bila su braća: Dr. Laza Popović (Zagreb), dr. Vladimir Ravnihar, dr. Riko Fuks, Ivan Bajželj, Bogumil Kajzelj, Verij Svajgar, E. L. Gangl (Ljubljana) i Josip Kramar (Celje).

Iz tih suvih podataka vidi se, da je i po svojoj svrsi i po svom radu i po svojim osnivačima i članovima JSM jedna sokolska organizacija, osnovana na zadrudnom temelju, kao što imamo i sokolske zdravstvene zadruge, a možemo i još koje slične ustanove dobiti, ako budemo razumeli i u život sprovaliti zadrudnu misao i u svom sokolskom gospodarstvu. Razume se, da sva braća, koja su radila i koja dnevno rade u upravi i nadzornom odboru JSM, obavljaju svoje poslove besplatno.

Kada bi naše Sokolstvo poduprlo nastojanja JSM većim interesom, moglo bi se više toga da učini na korist svoju, i u skladištu JSM ne bi ležale čitave gomile neprodatih knjiga i tiskanica, u kojima uloženi kapital tako leži mrtav.

I u pogledu našeg sokolskog zadrugarstva treba da se držimo gesla: Svoj k svome! —m—

Zamisao o izgradnji velikog modernog sportskog stadiona u Beogradu

Stadion koji bi se imao izgraditi na Bežanijskoj kosi i pored koga bi se podiglo i Olimpijsko selo, imao bi da stoji od 120 do 150 milijuna dinara

Beogradska »Pravda« donela je prošlih dana članak o velikom i modernom sportskom stadionu, koji bi se imao podignuti u Beogradu. U tome članku između ostalog veli se:

— Ovih dana će biti formiran odbor za izgradnju stadiona u Ministarstvu fiz. vaspitanja, u koji će ući g. dr. Rogić, kao pretsednik, a pretsednik Ministarstva vojske i mornarice i pretsednik Sokola kao potpretsednici, pored kojih će još u odbor ući i delegati Ministarstva prosvete, Olimpijskog odbora i ostalih većih organizacija. Ovaj odbor imaće da pripremi plan, da nađe mesto — zemljište, da stvori materijalna sredstva i tako dalje. Iako ovaj odbor još nije zvanično formiran, ipak su već poznate neke pojedinosti u vezi sa njegovim zadatkom.

Već sad se radi na izgradnji plana i prikupljanju materijalnih sredstava, kako za odašiljanje naših reprezentata tako i za eventualno priređivanje olimpijade u Beogradu, koja bi se održala 1948 godine. U tu svrhu određen je prvi novembar kao sportski dan u celoj zemlji, kada će se u svima sportskim i sokolskim ustanovama prikupljati prilozima prodajom olimpijskih marika.

Ovu akciju najviše pomaže Središnji odbor Narodne odbrane sa svim svojim podružnicama u zemlji. Te sportske nedelje održaće predavanje ministar fizičkog vaspitanja g. dr. Josip Rogić o olimpijadi i sportu, a pored njega biće predavači još i general g. Dukić i generalni sekretar Središnje uprave Narodne odbrane advokat g. Uroš Bjelić.

Što se tiče materijalnih sredstava za podizanje stadiona u Beogradu, rešeno je da kao izvori posluže: država, Gradsko poglavarstvo i privatna inicijativa. Prema proračunu, stadion sa olimpijskim selom stajao bi 120 do 150 miliona dinara. Nesumnjivo, zamašna suma. Ali, kada se uzme u obzir da bi na olimpijadu došli mnogobrojni stranci, onda bi se ovaj trošak, uglavnom, isplatio. Nije isključeno da bi moglo biti suficita ako bi organizacija same priredbe bila sprovedena onako kako bi se to moglo poželeti. Najbolji dokaz za jedna ovakva priredba može

doneti lep prihod je prošla olimpijada u Berlinu.

Novi sportski stadion, koji bi imao da posluži za održavanje olimpijade, imao bi da sadrži glavni stadion, stadion za Sokole i lakoatletске vežbe, nogometni stadion, teren za tenis, za hokej, polo, bazen za plivanje i vaterpolo, staze za biciklizam i motociklizam, teren sa stazom za jahanje i kasačke trke, streljiste i stadion za veslanje, koji bi možda bio podignut na Adi Ciganliji.

Verovatno da bi se iskoristio, proširenjem sadašnji veslački stadion na Adi Ciganliji. Pored stadiona bilo bi podignuto olimpijsko selo u kome bi bili smešteni svi učesnici olimpijade, odvojeno muški od ženskih, sa central-

nim zgradama za kancelarije i trpezarije. Zatim bi u olimpijskom selu bile smeštene kancelarije za telegraf, telefon i radio. Što se tiče samog saobraćaja, koji predstavlja važan moment pri izgradnji stadiona, ovo pitanje rešice sporazumno Ministar za fizičko vaspitanje sa Upravnikom grada.

Stadion, bar u glavnom delu, morao bi biti gotov do 1940 godine. Jer, 1941 godine, u godini kada Nj. Vel. Kralj postaje punoletan, biće priređen veliki sveslovenski sokolski slet. Pored toga, mora biti stadion delimično gotov radi priređivanja slovenskih igara, čija je ideja skoro već stvorena. Takođe, iduća balkanijada treba da se održi 1940 godine u Beogradu, na novom stadionu.

Mesto gde će stadion biti podignut još nije utvrđeno. U obzir je prvo dolazio prostor u Donjem gradu, a zatim se pomišljalo i na Banjicu. Izgleda da će novi stadion biti podignut na Bežanijskoj kosi, koja je u pogledu saobraćajnih komunikacija najpristupačnija. Ovih dana će biti rešeno pitanje gde će biti smešten stadion.

Sokolska izložba poljoprivrednih proizvoda i domaće radinosti u Čačku

Sokolsko društvo Čačak sa svojim četama priredilo je u dvorani svoga doma vrlo uspešnu izložbu poljoprivrednih proizvoda i domaće radinosti, koja se sastojala iz sedam odeljenja: 1) ratarskog, 2) povrćarskog, 3) voćarskog, 4) pčelarskog, 5) domaće radinosti, 6) higijenskog i 7) odeljenja sokolske propagande.

Izložba je otvorena 4 oktobra o. g. u 10 časova pre podne uz skromnu svečanost. Otvaranju izložbe bili su prisutni: izaslanik Narodne skupštine, narodni poslanik g. Svetolik Stanković, izaslanik br. Saveza SKJ br. dr. Mihailo Gradojević, izaslanici i pretsednici mesnih vlasti, društva i ustanova, kao i mnogobrojno građanstvo. — Starešina br. Dragoslav Mitrović, pozdravio je prisutne i u svom govoru izneo značaj sokolske delatnosti na selu, koje sve više postaje glavna snaga Sokolstva. Izaslanik Nar. skupštine izrazio je zahvalnost Sokolstvu za rad na privrednom podizanju sela. Izaslanik SKJ br. Gradojević istakao je u svom govoru da je Sokolstvo narodna ustanova, koja živi i radi s narodom i za narod. Stoga ono, pored toga što čuva i gaji dobre i lepe tradicije, ume i da ih prilagodi savremenom životu i iskoristi za savremene potrebe najširih slojeva našeg naroda. Kao dokaz za to on ističe mnogostuku delatnost Sokolstva na selu. — Starešina br. Mitrović objavio je zatim, da je izložba otvorena i pozvao prisutne da je posete.

Ukusno uređena i ukrašena dvorana Sok. doma pružala je vanredno lepu sliku. Voćarsko, povrćarsko i ra-

tarsko odeljenje pokazali su sav napredak poljoprivrede u ovim krajevima. Naročito impozantno je bilo voćarsko odeljenje, koje je prikazalo svu raznovrsnost i bogatstvo voćarstva u okolini Čačka. Vrlo lepo uređeno odeljenje domaće radinosti pokazalo je koliko se bogatstvo u ovoj grani privrede krije na selu. Ali najveće interesovanje svih posetilaca privukla je župska pokretna izložba sok. propagande, koja je u statistici slikana i reljefima dala uspeo prikaz života i kretanja Sokolstva na teritoriji naše župe, naročito na selu. — Na celoj izložbi jedino je podbacilo pčelarsko odeljenje, jer je ova godina za pčelarenje bila vrlo slaba.

Izložba je bila odlično posećena. Za tri dana, koliko je bila otvorena, kroz njena odeljenja je prošlo oko 5000 lica.

Na izložbi su uzela učešća 183 izlagača, koji su malim izuzetkom, bili sve sami članovi sok. četa. Izloženo je svega 1312 predmeta. Izlagači, koji su se odlikovali, nagrađeni su diplomama i nagradama u raznim spravama i alat-kama.

Istoga dana održane su i lakoatlet-ske utakmice između četa ovog društva. Vrste članova dale su tri čete. Prvo mesto osvojila je Sok. četa Miokovci, drugo — Prislonica, treće — Slatina. Vrstu članica dala je samo četa — Miokovci, koja se prema tome i ovde plasirala na prvo mesto. Takmičile su se takode i dve vrste m. naraštaja. Prvo mesto osvojila je četa Slatina, a drugo — Miokovci. D. P.

Iz Sokolske župe Celje

Strelski odseki

Lansko pomlad je župna uprava skicala na sastanak brate starešine in načelnike vseh v župi včlanjenih društvenih čet. Na tem sestanku se je sklenilo, da se v vseh edinicah ustanovijo strelski odseki. Dobra polovica edinic je takoj nato vložila prošnje za dodelitev orožja in municije. Do malega veta prošnje je bilo terbe naknadno še izpopolniti, s čemer se je rešitev zakasnila. Za streljanje je nastalo v naših edinicah toliko zanimanje, da je župna uprava priredila prvi tridnevni župni strelski tečaj, ki se je vršil v dneh

11., 12. in 13. avgusta 1936. Vodil ga je strokovnjak brat Jakob Tkalec, pehotni poročnik v Celju. Tečaju se je posvetil z veseljem in ljubeznijo, tako da so se udeleženci temeljito seznanili z vsemi prvinami, potrebnimi za vodstvo pouka v streljanju. Brato Tkalec je vneto pomagal župni prednjak brat Prestor. V tečaju se je vršil narozoren pouk v streljanju, čitanju kart in planov, v spoznavanju orožja z opisom in sliko. O strupenih plinih, kakor sploh o vojnih plinih, je predaval peh. kapetan br. Toš. Teoretični pouk se je

vršil v telovadnici in na letnjem telovadišću. Pozdravni nagovor je imel župni starešina brat Smertnik, ki je govoril predvsem o pomenu strelskih odsekov za očuvanje in obrambo naše domovine. Primerjavo strelskih odsekov pri nas in drugod je podal v svojem predavanju župni prosvetar brat Verstovšek. Tečaj se je vršil od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Zjutraj je bila vsakokrat prvo uro telovadba in redovne vaje za pehoto. Zadnji dan tečaja so bili tečajniki zaposleni na vojaškem strelišču s streljanjem. Tečaja se je udeležilo 17 bratov iz 15 društev. Zastopana so bila društva: Artiče, Brežice, Celje, Dol pri Hrastniku, Gomilsko, Gornji grad, Hrastnik, Motnik, Mozirje, Petrovče, Pišec, Sv. Jedert nad Laškom, Sv. Križ pri Kostanjevici, Trbovlje in Velenje.

V zvezi z navedenim izvršenim strelskim tečajem priredi župa na vojaškem strelišču v Celju dne 8. novembra 1936 župne strelske tekme.

Člani streljajo v treh položajih: leže, kleče in stoje. V vsakem položaju oddajo po pet strelcev. Dovoljena sta dva poskusna strela. Naraščaj tekmuje leže z naslonom in brez naslona puške, v obeh položajih odda po pet

strelcev. Pri tekmah sta dovoljena pa dva poskusna strela. Tekma se vrši med posamezniki in med vrstami. Vrsta šteje 3 (tri) člane enega društva ali čete. Uspehi posameznikov se štejejo vrsti društva ali čete v dobro. Udeleženci prinesejo s seboj puške. Prijave k tekmam pošljejo društva do 25. oktobra in obenem poročajo, kakšne puške prinesejo s seboj tekmovalci, da more župa nabaviti potrebno municijo, ki bo tekmovalcem na strelišču brezplačno na razpolago.

Tekma prične ob 8. uri in bo trajala do 16. ure, tako da se bodo mogli tekem udeležiti tudi bratje iz Spodnjega Posavja, ki morejo priti v Celje šele z vlakom ob pol 10. uri dopoldne. Edinice, ki nimajo pušk, si jih bodo gotovo izposodile pri kraljevskih strelskih družinah. Zmagovalna vrste župe prejme prehodno darilo.

Župne strelske tekme dne 8. novembra so prve te vrste v župi. Bratska društva in čete naj vzbudijo med članstvom in naraščajem zanimanje za tekme in skrbijo, da se bo v društvi vežbalo vsako nedeljo v streljanju. Skrbite, bratje, da bo udeležba na strelskih tekmah častna in da bomo dosegli dober uspeh.

Značajne priredbe Sokolskog društva Plevlja

U nedelju 27 septembra ov. god. takmičile su se najbolje čete ovoga društva. Takmičile su se Sokolske čete Zabrde, Gotovuša i Otilovići.

Takmičenje je počelo u 9 časova pre podne na otvorenom polju kod Majdana. Takmičenje je otvorio načelnik društvo br. Josip Zic, apelujući na braću sudije da budu bratski pravedni i sokolski strogi, želeći takmičarima uspeha u takmičenju.

Takmičenje se je vršilo i to članovi u šestorboju: 1) suvanje kugle (obema rukama), 2) skok u vis i dalj, 3) bacanje granate, 4) trčanje na 100 m, 5) proste vežbe i 6) strojeve vežbe, koje su se sastojale iz 20 zapovedi.

Naraštaj se je takmičio u peteroboju i to: 1) bacanje kugle (boljom rukom), 2) skok u vis zaletom, 3) trčanje na 100 m, 4) vežbe palicama i 5) strojeve vežbe, koje su se sastojale iz 15 zapovedi. Takmičenje se je završilo tačno u 1 čas posle podne. Takmičenju je bio prisutan i župski putujući prednjak župe Užice brat Jungović, kao i članovi uprave društva Plevlja i referenta za čete.

U 14.30 časova ošla je povorka kroz varoš svih kategorija, kao i članova i naraštaja sokolskih četa. Posle povorke u 15 časova odmah je počeo javan čas. Počelo se s izvođenjem programa i to brat načelnik Zic objavio je uspeh međuetnogn takmičenja i to: kao pojedinac kod članova od 500 mogućih tačaka prvo mesto zauzeo je br. P. Vraneš iz Sokolske čete u Gotovuši s 467 tačaka ili 93.4%, drugo mesto brat Sava Papić iz Sokolske čete u Otilovićima s 437 tačaka ili 87.4%, treće mesto br. Niko Nenadić iz Sokolske čete Otilovići s 387 tačaka ili 77.4%.

Od naraštaja kao pojedinci od 400 mogućih tačaka prvo mesto zauzeo je br. Rade Bajić iz Sokolske čete Zabrde s 307 tačaka ili 76.75%, drugo mesto br. Ranko Leovac iz Sokolske čete u Gotovuši s 297 tačaka ili 74.25%, treće mesto br. Jovan Lučić iz Sokolske čete Zabrde s 295 tačaka ili 73.75%.

Kao odeljenja članova od 4100 mogućih tačaka prvo mesto zauzeo je odeljenje Sokolske čete u Gotovuši s 2899 tačaka ili 70.72%, drugo mesto odeljenje Sokolske čete u Otilovićima

s 2248 tačaka ili 54.85%, treće mesto odeljenje Sokolske čete u Zabrdu s 1827 tačaka ili 44.57%.

Kao odeljenja naraštaja od 2900 mogućih tačaka prvo mesto zauzeo je Sokolska četa u Zabrdu s 1716 tačaka ili 59.17%, drugo mesto odeljenje iz Gotovuše s 1595 tačaka ili 55%, treće mesto Sokolska četa Otilovići s 1096 tačaka ili 37.79%.

Kako se za srebrni lovorov venac takmiče članovi i naraštaj četa to se je računao zbir tačaka dobivenih od strane članova i naraštaja, prema tome lovorov venac osvojila je Sokolska četa Gotovuša, čija su odeljenja članova i naraštaja od 7000 mogućih tačaka, postigla 4494 tačke ili 62.86%, drugo mesto zauzeo je Sokolska četa Zabrde s 3543 tačke ili 51.87%, treće mesto Sokolska četa Otilovići s 3344 tačke ili 46.32%.

Nakon što je br. načelnik saopštio rezultat takmičenja, pozvao je brata Bogdana Nenadića, predsednika opšt. Pljevaljske, da predava venac pobjedničkoj četi. Br. Nenadić predavajući venac br. načelniku pobjedničke čete popratio je ovaj čin lepim sokolskim govorom, želeći da Sokolstvo na selu i dalje održava viteški duh svojih predaka na opštu korist Kralja, Otadžbine i Sokolstva. Brat načelnik čete pobjednice Čalov Jovan, zahvalio se je br. Nenadiću na daru, izjavljujući da će četa nastojati da i u buduću zadrži prvenstvo.

Za ovim se je nastavilo izvođenje javnog časa i to: 1) muška i ženska deca (mlada): Zajedničke vežbe palicama i venčićima; 2) muška i ženska deca (starija): Zajedničke vežbe motkama i lukovima; 3) svi odeljci: Vežbe na spravama i različnosti; 4) muški naraštaj sokol. četa: Vežbe palicama; 5) članice i ženski naraštaj: Vežbe čunjevima; 6) članovi i deca: Proste grane i igre; 7) članovi i muški naraštaj: Proste vežbe; 8) članovi sokol. četa: Proste vežbe; 9) članovi, naraštaj i deca (muška): Takmičenja preko zapreka i prenošenje čunjeva.

Sve su tačke izvedene vrlo uspešno. Vežbe su izvedene uz pratnju vojne glazbe.

Utakmice i javan čas u svemu su uspešli i tu se videlo kako Sokolstvo napreduje u ovom kraju. — A. M.

Osvećenje temelja Sokolskog doma u Indiji

Dan 27 septembar 1936 god. ostaće posebno obeležen u životu i radu Sokolskog društva Indija. Toga dana osvećen je temelj sokolskog doma; taj rad biće najveći u izvršenju sokolske Petrove petogodišnjice.

Čin osvećenja obavio je mesni paroh, prota brat Radoslav Marković u prisustvu delegata bratske župe Beograd braće: Mire Stojanovića i dr. Branka Čipčića, te članstva svih kategorija i većeg broja građanstva.

Posle osvećenja otpjevan je »Sokolski pozdrav«, a nato je starešina brat Đorđe Vojnović održao govor o potrebi i zadaci ovog doma. Dom će biti posvećen uspomeni blaženopamitnog Viteškog Kralja Aleksandra i Ujediniteljja. Ove reči popraćene su usklikima: »Slava Mu!« — Toplim rečima zatim pozdravlja Nj. Vel. Kralja Petra II i ističe, da će ovaj dom biti najlepši naš dar ljubljnom Starešini, kada bude sedao na prestolje Svoega Velikoga

Oca, 6 septembra 1941 god. Ove su reči popraćene burnim usklikima: »Živeo naš Mladi Kralje!«.

Iza kako je otpjevana himna, održao je župski delegat brat M. Stojanović govor i istakao veličinu pothvata društvene uprave da podigne ovaj dom.

Prosvetar brat Lozjanin govori o potrebi gradnje vlastitog doma, koji se može urediti prema potrebama, da najbolje odgovara svojoj svrsi. Ističe, da ovaj dom gradi poštovanje i ljubav sokolska, pa iznosi imena priložnika, koji omogućuje, da se ovaj rad otpočne — a to su:

a) Veliki dobrotvori s ulogom od 10.000 Din: Đorđe Vojnović, posednik, Edo Bek, dir. mlina, i Knebl i Ditihi, industrijalci.

b) Dobrotvori s ulogom od 5000 Din: Dobrotvorna zadruga Srpkinja u Indiji.

c) Utemeljači s ulogom od 2000 Din: prota Radoslav Marković, † Pavle Vlahović, bivši župnik i zač. dekan, Timotije Klarić, trgovac, Anton Astaloš, industr., dr. Auzel Fridman, trgovac, Podružnica društva Fruska Gora, Predsedništvo Narodne skupštine i arh. Đorđe Tabaković iz Novog Sada.

g) Osnivači s ulogom od 1000 Din: Petar Lozjanin, učit., Dragutin Mihaljević, opć. blag., Sava Janković, štampar, Đorđe Popović, učit., Ignjo Nazhauser, učit., Marko Vranić, trgov., Danilo Drakulić, opć. bel., Matija Dević, farbar, Milan Grožaj, apot., Ivan Bart, trg., Dragić Matić, čin., Lazar Tatić, stolar, Bogoljub Stojić, brijač, dr. Krsta Grabovački, lekar, Bogdan Azarić, krojač, Đura Imhof, opć. činov., Matija Banić, zubar, Salamon Pisker, trgovac, Jakob Knebl, priv. čin., Velja Živković, zemljorad., Jovan N. Božić, zemljorad., Jovan D. Božić, st., zemljoradnik, svi iz Indije.

Potpomaćaci sa 500 Din: Nikola Jovanović, upr. škole u penz., Baltazar Šnajder, posednik.

Prigodom osvećenja naraštajske zastave, koju je darovao g. ing. Vlada Savčić iz Beograda primljeno 13.000 dinara.

Nato br. Lozjanin odaje toplu zahvalnost svima priložnicima i apeluje na sve građane i ljude dobra srea i prijatelje Sokolstva, da se ugledaju na njih i svojim prilozima pripomognu da se ovo lepo delo potpuno dovrši.

Svečanost je završena s pevanjem »Oj Slavenci!«.

P. L.

Otvoritev sokol. doma v Grahovem pri Cerknici

Mala obmejna vas Grahovo pri Cerknici menda še ne pomni tako lepega slavlja, kakor se je vršilo v nedeljo, 30. avgusta t. l. o priliki otvoritve Sokolskega doma. Grahovska sokolska četa, čeprav mlada, si je postavila svojo lastno streho, pod katero bo v bodoče vzgajala našo obmejno mladino v kremenite sokolske značaje in odločne jugoslovenske nacionaliste.

Slavnost sama se je vršila v nedeljo popoldne. Na vaškem sejnišču se je formalna povorka, ki je s precej močno sokolsko konjenico in gasilsko godbo iz Cerknice krenila skozi vse vaskne ulice, kjer so domačini naše vrle Sokole navdušeno pozdravljali. V povorki je bilo 183 članov, članice, naraščaja in deca, kar je za prireditve v Grahovem izredno veliko število. Pred novim Sokolskim domom, kjer je bil postavljen lepo okrašen govorniški oder, je bil stik in tam se je zbralo že tudi mnogo domačinov, ki so prišli, da prisostvujejo otvoritvi doma. Zbrano Sokolstvo in občinstvo je pozdravil starosta br. Boško Milošević, nato pa so govorili zastopnik Sokolske župe Ljubljana, starosta matičnega društva Cerknica br. dr. Pušenjak in br. Vekoslav Bučar iz Ljubljane. S tem je bil dom otvoren, na obširnem letnem telovadišču za domom pa se je vršila javna telovadba, pri kateri so nastopili vsi oddelki, pojačani z gosti iz okoliških Sokolskih društev. Po javnem nastopu je bila narodna zabava. —vb—

Svečano otvorenje četnog doma u Dobrnji

Sokolska četa u Dobrnji, društvo Bukinje, svečano je otvorila novosagrađeni sokolski dom. Otvorenje je izvršeno u 11 sati pre podne uz prisustvo izaslanika Saveza SKJ brata Jovana Petrovića, starešine tuzlanske župe, brata Nikifora Todića, starešine tuzlanskog Sokolskog društva, brata Vojke Vukanovića, župskog referenta za sokolske čete i pretstavnika drugih sokolskih društava i četa.

Starešina čete, brat Redžep Mujkić, je otvorio dom zahvaljujući se svima na prisustvu, koje uveličava ovu svečanost. Posle toga su poslani pozdravni telegrami starešini Sokola Nj. V. Kralju Petru II i Kraljevskom Namesništvu.

Zatim je u dvorani priredn banket za delegate, a u 4 sata posle podne održan je javni čas u kom su učestvovali pored članova, naraštaja i deca ove čete i stariji članovi Sokolskog društva Tuzla i članovi Sokolskog društva Kreka.

Naročiti aplauz pobrao je muški naraštaj, koji je vežbao vežbe sastavljene po bratu Džemi Arnautoviću, društvenom referentu za sokolske čete.

Važno je pomenuti, da je brat Vojko Vukanović tom prilikom osnovao voćarsku zadrugu, jer je ovaj kraj pretežno voćarski i ima potrebu osnivanja takve zadruge.

Naši pokojnici

† Sestra Maria Mrak

Kruta roka usode je zopet posegla v naše vrste in iztrgala iz njih marljivo sokolsko delavko sestro Marto Mrakovo, ki je na tragičen način končala svoje mlado življenje v nedeljo 11. oktobra t. l. v Starem trgu ob Kolpi.

Odšla tja — odkoder ni več povratka. Zapustila je moža — Sokola in dva sinčiča, ki bridko objokujejo smrt dobre žene in ljubeče mamice.

Pokojna sestra Marta je bila vzgojena v sokolskem in nacionalnem duhu. Od rane mladosti se je marljivo udeleževala v sokolski telovadnici in vzgajala mladino v jugoslovenskem in sokolskem duhu. Živela je samo za sokolsko idejo, delovala samo v njenem smislu.

Svoje sokolsko udejstvovanje je posebno pokazala v Mengšu, kjer je s svojim možem službovala nad 10 let. Ves svoj svobodni čas je posvetila sokolskemu delu, pomagala je povsod, posebno v telovadnici pri vzgoji sokolske dece. Nedavno je bila premeščena iz Mengša v Stari trg ob Kolpi. Truplo pokojne sestre Marte so prepeljali v Ljubljano v kapelico k sv. Križu, kjer so Sokoli in stanovski tovariši njeno krsto zasuli s cvetjem in vencem. Pred cerkvico se je zbrala večtisočglava množica, da spremi na zadnji poti sestro Marto.

V velikem številu je bilo navzoče ljubljansko Sokolstvo, učiteljstvo, senatorji, poslanci in zastopniki nacionalnih organizacij. V cerkvi je opravil duhovnik obred, nakar se je razvil od svežega groba veličasten spreved. Za križem so koralj mengeški Sokoli s prapetom, ovitim v črno in nosilci vencev. Za užaloščenimi sorodniki je stopala dolga vrsta odličnih predstavnikov javnega življenja. Nad žalnimi sprevedom je krožilo letalo, ki je v počast pokojni sestri spustilo na njeno krsto šopek cvetja v zadnje slovo. Pred svežo gomilo je najprej opravil molitev duhovnik, nakar je med ihtenjem množice izpregovoril starosta Sokola v Mengšu br. Lavrič, ki se je spominjal odlične sokolske delavke, sokolski prapor se je globoko nagnil v sveži grob v zadnji pozdrav. V krasnem govoru, ki sta ga prekinjala jok in ihtenje množice, se je poslovil od vzorne vzgojiteljice, nacionalne delavke in predobre mamice senator br. Ivan Pucelj, za njim sta govorila še narodna poslanka br. Milan Mravljje in br. Rudolf Pleskovič, ki se je poslovil od pokojne kot stanovski tovariš.

Nikogar ni bilo, ki bi se mu ne orosilo oko ob pogledu na strtega moža in deca, ki je bridko klicala svojo dobro mamico. Množica je ostala še dolgo časa pri sveži gomili in trosila na njo sveže cvetje. Ko je jesensko sonce že pričelo zahajati za polhograjske Dolomite, so se množice pričele razhajati.

Sestri Marti Mrakovi bo ohranilo Sokolstvo svetel spomin!

KNJIGE I LISTOVI

»PUČKI KALENDAR ZA SOKOLSKO SELO ZA GOD. 1937«

Izdanje Prosvetnog odbora Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, Beograd.

Ovih dana izlazi iz štampe »Pučki kalendar za sokolsko selo za godinu 1937«, koji izdaje Prosvetni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije u Beogradu. Ovaj naš prvi pučki sokolski kalendar biće bogate sadržine i lepo ilustrovan, te će pored mnogih sokolskih članaka i sastava obilovati i mnogim drugim poučnim i korisnim gradivom.

Skrećemo stoga pažnju svoj našoj braći i sestrama na ovaj naš kalendar, a naročito pripadnicima naših sokolskih četa, da za svoje potrebe kupuju samo ovaj naš, sokolski kalendar, koji će im uvelike korisno poslužiti, osobito u njihovom sokolskom radu. Kalendar, iako veoma opsežan i lepo opremljen prodavaće se uz vrlo nisku cenu, tako da će ga moći nabaviti i naši najsiromašniji članovi.

Narudžbe će primati Prosvetni odbor Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije (Administracija Sokolskog pučkog kalendara), Beograd, Prestolonaslednikov trg 34.

»ČUVAJMO JUGOSLAVIJU«

Vesnik Sokolske župe Karlovac, broj 10 za oktobar 1926.

Sadržaj: Josko Matešić: Deveti oktobar. — Josko Matešić: Čuvajte Jugoslaviju! — Marko Sablić: Sokolstvo i socijalni pokret. — Vjačeslav Baratin-

Zakaj tako malo sladkorja?

V vsakem Kneippovem zrnцу je 3/4 dragocenega praženega sladnega sladkorja. Potem tudi ni čuda, če je treba le še prav malo sladkorja za dober, zdrav zajtrk iz

Kneippove sladne kave

216—4

ski: Moralni značaj Sokolske Petrove petoletke. — Marko Sablić: Brat Karel Kubiček. — Veljko Vrlinić: Više snage, više poleta, više duha! — Prva lakoatletska takmičenja Sokola na Kordunu. — Sokolski reflektor.

Godišnja pretplata 20 Din, pojedini broj 2 Din.

»SOKOL«

Vesnik Sokolske župe Ljubljana, broj 5, za oktobar 1936.

Sadržaj: Zoran Polić: Zakaj ne napredujemo. — Dr. Viktor Murnik: O homogenosti tekmovalnih vrst. — Dr. Franc Derganc: Filozofski drobiž. — Stanko Trček: Olimpije. — N. M.: Pripravite smučarsko opremo! — Herman Keber: Preskoki čez konja. — Joža Trdinova: Tek. — Objave. — Vesti iz društva. — Razno.

Godišnja pretplata 24 Din, pojedini broj 2 Din.

»KNJIGA ZA SOKOLSKO SELO«

Izdaje Sokolska župa Mostar, broj 7—8 za septembar - oktobar 1936.

Sadržaj: Sokolska Petrova petoletka. — I studenti pristupaju Sokolskoj Petrovoj petoletci. — Smisao i značaj Sokolske Petrove petoletke. — Revolucija i seljak. — Vesti iz jedinica. — Deveti oktobar. — Balkanski svet. — Za studene noći. — Polugodišnji rad stručnog odbora. — Stopama naših dedova. — Na Kosovu. — Sokolsko zadugarstvo. — Voćarstvo i Sokolstvo. — Budimo gordi. — Zupske utakmice. — Belščke. — Poljoprivreda.

Godišnja pretplata 20 Din, za sokolske tečajce 10 Din.

»TELESNO VASPITANJE«

Zagreb, septembarski broj. Sadržaj: 14-ti rođendan Nj. Vel. Kralja Petra II Karađorđevića. — Fizičko vaspitanje školske i vanškolske omladine. — Vežbe i kola. — Zastupni sokolsko - školski radnici. — Smrt prof. Ivana Trstenjaka. — Iz obavezno telesnog vaspitanja — otseci po opštinama. — Poziv na ferijalne učiteljske tečajeve u velikim školskim praznicima 1937. — Iz metodike — uputstva za rad. — Sokolstvo. — Književnost. — Odgovori. — Razno.

Godišnja pretplata 25 Din. Izdaje i uređuje brat D. M. Bogunović, Zagreb.

»VAZDUŠNI NAPADI NA STANOVNIŠTVO«

Inž. M. Filipović izdao je knjigu pod gornjim naslovom bogato ilustrovanu, u kojoj iznosi, kako da se stanovništvo uspešno obrani od neprijateljskih vazdušnih napada.

Knjigu je Savez SKJ preporučio svim jedinicama.

Dobiva se kod izdavača: Ing. M. Filipovića, Beograd, Sv. Save 41, uz cenu od 50 Din po komadu.

RAZVELJAVLJENJE ČLANSKE IZKAZNICE

Brata Maksu Rebov, dijaku saobraćajne žele u Beogradu, je bila na potovanju iz Zidanega mosta v Beograd dne 24. avgusta t. l. ukradena sokolska članska legitimacija br. 7/33 kat. br. 12635/33, izdana po sokolskem društvu Zidani most, župa Celje, dne 25. junija t. l. S tem se zgoraj omenjena legitimacija razveljavlja.

Sokolsko društvo Zidani most.

MALE VESTI IZ NAŠIH JEDINICA

BLATO. — Komemoracija Viteškog Kralja Ujedinitelja. Naše Sokolsko društvo u Blatu na Korčuli setilo se je na dostojanstven način i ove godine tužne obilježnice smrti Viteškog Kralja Ujedinitelja.

Posle pomena, kome su prisustvovali svi pripadnici Sokola, opć. pretsednik održao je prigodan govor na plokatu pred crkvom, a za ovim se krenulo u sokolarnu, gde je brat starešina M. Batistić govorio o Viteškom Kralju i o zadaći Fonda Viteškog Kralja Aleksandra Ujedinitelja.

Istoga dana u večer održana je svečana komemoracija u počast uspomene Viteškog Kralja Mučenika. Program se je sastojao iz prigodnog govora, pevanja, deklamacija, a brat prosvetar Vigna održao je nakon toga predavanje »Veliki Kralj.« Po završenom predavanju sledile su dve deklamacije i to: »Kralju Aleksandru« i »More mrtvom Kralju.« Brat Miljenko Batistić, starešina, odrecitovao je »Pred odrom Velikog Kralja«.

Komemoracija, koja je bila vrlo dobro posećena od domaćih društava i građanstva, završena je sokolskom himnom »Hej Sloveni«, koju je otpjevao hor »Glazbenog društva« i svi prisutni.

DUBROVNIK. — Komemoracija Viteškog Kralja Ujedinitelja. Dubrovnik, a s njime i dubrovničko Sokolstvo, dostojanstveno je počastilo dvogodišnjicu tragične smrti Viteškog Kralja Ujedinitelja, Kralja Mučenika. Sav Dubrovnik bio je zavijen u dubuku crninu. U svim dubrovničkim bogomoljama održani su pomeni za pokoj duše Kralja Mučenika. Pomenima su prisustvovali predstavnici vojnih vlasti na čelu s generalom g. Vukovićem, predstavnici civilnih vlasti, predstavnice Internacionalnog ženskog saveza s ledi Aberdin na čelu, dubrovničko Sokolsko društvo, predstavnici svih mnogobrojnih dubrovničkih društava i mnoštvo građanstva iz Dubrovnika i okoline.

Sokolana je bila u dubokoj crnini, ukrašena zastavama, poprsjem Kralja Mučenika i izrekama, koje je veliki Pokojnik uputio Sokolima.

Od 7 sati u jutro, preko čitavog dana u sokolani su čitani važni događaji iz života Kralja Ujedinitelja, a u 7 sati u večer održana je komemorativna sednica, koju je otvorio starešina društva brat Šutić dišljivim govorom. Zatim je govorila gđa Leposava Petković, predsednica Jugoslovenskog ženskog saveza, koja je duboko potresena evocirala i dva momenta iz naše nedavne prošlosti: povlačenje Velikog Kralja preko albanskih gudura i prolazak Njegovog mrtvog tela kroz Dubrovnik, što je mnogima izazvalo suze.

Na kraju je gudalački kvartet prof. Šlause otisvrao III simfoniju od Dvoržaka.

GENERALSKI STOL. — Obnova prednjačkog zbora. Prednjački zbor Sokolske čete osnovan je još 1933 god. Tada je brojio 8 članova od kojih su se tokom vremena 2 osetila, a dvojica istupila.

Sada je prednjački zbor obnovljen, i u njega su ušli br. načelnik, zamenik, s. načelnica, prednjaci i trojica članova, koji su svršili školu za obuku sokolovojnika za vođe sokolskih četa u Beogradu.

GENERALSKI STOL. — Deveti oktobar. I ove godine proslavila je naša četa na skroman način uspomenu na tragičnu smrt blaženopochivšeg Viteškog Kralja Aleksandra Prvog Ujedinitelja. Značaj dana i smrt Kralja Mučenika komemorirana je prema uputstvi bratskog Saveza. Da uspomena na Velikog Kralja ostane što trajnijom, odlučeno je, da se u okviru Petrove petoletke podigne bunar kao zadužbina Viteškog Kralja.

GORNJI GRAD. — Lahkoatletске tekme. Moziško sokolsko okrožje je pod vodstvom župnega delegata br. Skoka iz Celja, priredilo u nedelju 27. septembra na Ljubnem lahkoatletске tekme za članice i sicer u skoku u višinu i daljino, u metu krogla, teku na 100 m in štafetu 4 × 100 m. Izredno moćno deževje je preprečilo izvedbu tekme do konca. Udeležili su se

tekme člani iz Gornjega grada in Ljubnega in kot gostje člani iz Vranskega. Prvo mesto je dosegel br. Brunet Milko iz Ljubnega. Manjkali su pri tekmi člani iz Rečice in Mozirja.

V nedelju 4. oktobra se je vršila na Vranskem tekma u odbojki za prehodni pokal br. Stilonovića. Tekme su se udeležili člani iz Gornjega grada in Ljubnega.

Agilno sokolsko društvo Gornji grad je priredilo te dni šahovski turnir, kateremu je prisustvovalo 9 bratova in 1 sestra.

GORNJI GRAD. — Komemoracija Vit. kralju Ujedinitelju. Komemoracija za blagopok. kraljem Aleksandrom I. Ujediniteljem so priredili pri nas Sokolsko društvo, Narodna odbrana in Gasilska četa skupno. 9. t. m. se je vršila služba božja u župni crkvi, katere so se udeležili člani teh društva. Zvečer ob 20. uri pa se je vršila spominska prireditev u Sokolskem domu, kjer je občinstvo napolnilo dvorano. Udeležila se je prireditev tudi šolska mladina. Na odru je bil na izredno posređen način napravljen katafalk, ves okrašen s cveticami in u ozadju s kraljevo sliko, poleg nje goreča luč, vse to delo šol. upravitelja Tratinika Jožefa in njegove soproge. Gasilska godba je zaigrala žalostinko, nato sta Rakova Alenčica in Tratinik Zoran imela priložnostno deklamaciju, spominski nagovor je govoril predsednik NO dr. E. Mejak, po enominutnom molku in zaključku z vzklikom na našega mladega kralja je godba zaigrala državno himno. Komemoracija je s primernim nagovorom otvoril in zaključil dr. J. Rak. Nato se je celokupno občinstvo z gasilci na čelu, ki su nosili baklje, podalo pred letos poleti odkriti kraljev spomenik, ki je bil okusno okrašen z zelenjem, z vencu in s cveticami in razsvetljen z električnim žarnicama. Gasilska godba pod vodstvom dirigenta g. Tratinika Franca je zaigrala žalno koračinko, po kateri su številni prisotni vzklikali ponovni slava Viteškemu kralju, nato pa se mirno razšli na svoje domove.

GRIZE. — V naši občini, oddaljeno komaj pičle pol ure od Žalca, imamo dvoje sokolskih društva, u Grizah in Zabukovci. Ob ustanovitvi sokolskega društva Grize je pripadala našem društvu tudi Zabukovca. Vслед krize u rudniku in odhoda nekaterih sokolskih delavcev je zadnji čas delo u obeh edinicah popustilo. V društvu vadijo le člani in moški naraščaj. Načelnice, ki bi mogla vaditi ženske oddelke, društvo nima. Naše društvo se je udeležilo 5. julya javnega nastupa u Laškem in 13. septembra okrožnega nastupa u Žalcu, kjer su nastupili 4 člani in 4 naraščajinici.

Naš sokolski praznik, 1. december, bi radi svečano proslavili. Ugibamo, kako bi mogli z malim številom naših zvestih pripomoči prirediti do uspeha. Imamo še brate, ki se z veseljem oklepajo sokolskega društva, kar nam daje upravičeno nado, da bomo sčasoma zopet med marljivimi edinicami naše župe.

LJUBLJANA - VIČ. — Žalna manifestacija za kraljem Mučnikom. Kakor lansko leto ob prvi obilježnici tragične smrti blagopokojnoga Viteškoga kralja Aleksandra I Ujedinitelja, tako je tudi letos viški Sokol ob drugi obilježnici tragične smrti priredil z ostalimi društvima žalno svečanost pred spomenikom kralja Mučenika na obćinskom trgu. Svečanosti se je udeležil Sokol korporativno u kroju s članskim in naraščajskim praporom. Sokoli pevci su sodelovali z ostalimi viškimi pevci pri skupnem nastupu s pesmijo »Slava Tebi Kralju Mučeniču!«, podstarosta br. Rudi Marinič pa je imel krasen spominski govor o prvem Sokolu, kralju Vitezu in Mučniku. Po žalni svečanosti na Viču se je Sokol udeležil tudi žalne svečanosti na Taboru, ki jo je priredila Sokolska župa Ljubljana.

LJUBLJANA - VIČ. — Koroški večer ob 16 obilježnici nesrećnoga koroškega plebiscita je priredil naš Sokol u soboto 10. oktobra t. l. u Sokolskem domu ob zadovoljivi udeležbi sokolskih pripadnikov. Spominski govor je imel župni prosvetar br. Janez Poharc, sledila je večeru primerna deklamacija Gasparijevega »Hrepenenja«, venček koroških narodnih pesmi je zapela konservatoristka gđ. Vida Rudolfova in sokolski pevski zbor. Večer je u vsakem pogledu lepo uspeo in je jasno po-

kazal, da Sokolstvo ni pozabilo na svoje neodrećene brate u tužnem Korotanu.

MANDALINA. — Komemoracija Viteškog Kralja Ujedinitelja. Deveti oktobar proveo je mandalinski Sokol u dubokoj tuži, dostojno uspomeni Velikog Kralja i Sokola. Mandalina je osvanula u žalobnom »ruhu«. Zbor svih kategorija bio je na letnjem vežbalištu u 9½ sati. Društvo je korporativno prisustvovalo žalobnom pomenu u mesnoj crkvi.

U 11 sati održana je u dvorani novog sokolskog doma svećana, žalobna sednica, kojoj su, osim članstva, prisustvovali mesne vlasti i mnoštvo naroda. Predavanje o Velikom našem Kralju i Sokolu održao je starešina Vlahović.

Sednica je započela sa Sokolskim pozdravom, a svršila s Hej Slaveni. Recitovana je pesma Katalinića Jeretova: »Našem dobrom mrtvom Kralju« i Matešićeva »Kralju - Sokolu«. Svirana je državna himna. Sednica je završena klicanjem Slava Kralju Ujedinitelju i Živio Nj. V. Kralj Petar II i Jugoslavija.

MANDALINA. — Sokolsko predavanje. U Sokolskom društvu Mandalina održao je brat starešina u večer 4 X o. g. predavanje o značenju i svrsi Sokolske Petrove petoletke. Predavanju su prisustvovali sve društvene kategorije i mnogo drugih članova. Proćitan je i raspis br. Saveza SKJ o ovoj petogodišnjici i predviđen opći program rada. Starešina je preporučio prisutnima da se svojski i u ljubavlju prihvate rada za izvedenje ove plemenite zamisli.

MOKRIN. — Komemorativna sednica. Na dan dvogodišnjice smrti blaženopochivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja održana je u društvu komemorativna sednica u Domu Kralja Petra I Oslobođioca. Sednicu je otvorio starešina društva, zatim je jedan član podmlatka izrecitovao jednu prigodnu pesmu, a potom je prosvetar društva Milivoj Stepanov održao predavanje o blaženopochivšem Kralju; održana je još jedna recitacija i sednica je završena. Ovoj sednici prisustvovalo je sve članstvo društva i predstavnici vlasti kao i svih udruženja. Pre toga su članovi prisustvovali pomenima u svima hramovima. — D. A.

OLOVO. — Proslava Kraljevog rodendana. Nacionalno i istorijsko Olovo je proslavilo dana 6 septembra o. g. drugi rodendan od stupanja na Kraljevski presto Njeg. Vel. Kralja Petra II, spontano i oduševljeno. Već uoči dana bili su svi domovi okićeni zastavama i rasvetljeni. Na sam rodendan održana je u sokolani svećana akademija. Raspored je udećen prema raspisu br. Saveza. — Na večer je održano veliko sokolsko selo u sokolani.

OLOVO. — Sokolska zabava. U cilju dovršenja društvenog doma, održali smo sokolsku zabavu u Han Pijesku na dan 12 septembra o. g. u prostorijama hotela »Evrope«. Zabava je uspeo iznad svakog očekivanja kako u moralnom tako i u materijalnom pogledu. Prostorije hotela bile su dupkom pune. Program je bio veoma biran i bogat. Sve točke izvedene su vrlo dobro. Nakon izvedenog programa nastavljen je rasprodajom luke sreće, korijandola, šaljive pošte, te igrankom.

SLOVENJGRAD. — Žalna svećanost za blagopokojnim Viteškim kraljem Ujediniteljem. U četrtak, dne 8. oktobra popoldne se je Sokolsko društvo Slovenjgrada na lep in dostojan način oddolžilo spomenu Velikoga Kralja in Sokola.

V veliki dvorani Sokolskega doma se je pred, z veliko pieteto okrašeno sliko Velikoga Blagopokojnika, zbralo skoro celotno, svećano, u črno oblećeno, Sokolsko članstvo, naraščaj in deca, katere je u izbranih besedah pozdravil br. dr. V. Železnikar in pojasnil pomen današnje svećanosti.

Spominski govor je imel predsednik prosv. odbora br. F. Šentjura, ki je u vznesenih besedah prikajal vso veličino nesmrtnoga Kralja, katerega nenadomestljivo izgubo u vsakim dnem bolj občutimo.

S pozivom na navzoće, da z dveminutnim molkom počaste spomin najvećega Jugoslovana, heroja, mućenika in kraljevskega brata ter z opominom, da naj mu vsak pravi Sokol sledi na njegovi poti, je brat starosta zaključil lepo pietetno svećanost, ki je u vseh navzoćih zapustila neizbrisen vtis.

SUSAŠ. — Komemorativni zbor. U petak, dne 9 o. m., na drugu godišnjicu neblage smrti blagopokojnog uvišenog Viteškog Kralja Mućenika, Sokolsko društvo Sušak-Rijeka u Sušaku priredilo je u 19 sati u sokolani svećani komemorativni zbor, kome je prisustvovalo celokupno članstvo i mnogo građanstva, tako da je prostrana dvorana sokolane bila dupkom puna. Raspoloženje bilo je tužno, jer se je svako sećao onog žalosnog dana, kada je u našem pogranićnom gradu pukla vest, kojoj nije niko verovao, da je umoren naš ljubljani Vlado. Turobnost raspoloženja pojaćale su svetiljke u flor umotane, te crne zastave. Brat starešina, Andre Šikić, otvorio je žalobno zborovanje, te je zahvalio prisutnima na odazivu. Nato je predao reć bratu prosvetaru prof. Milivoju Mezorani, koji je u podužem govoru istaknuo glavne karakteristike velikog Kraljevog lika. Na koncu je uskliknuo »Slava velikom Kralju Mućniku, te da živi naš Brat Starešina Nj. Vel. Kralj Petar II!«, što su svi prisutni prihvatili. Brat starešina je zaključio zborovanje i pozvao ganute slušatelje da šutnjom od jedne minute odaju počast Kraljevoj seni. Posle toga su se građanstvo i braća razišla. — M.

SVILAJNAC. — Komemorativna sednica Sokolskog društva za Viteškim Kraljem Ujediniteljem. U petak dne 9 o. m. Sokolsko društvo Svilajnac održalo je komemorativnu sednicu za blaženopochivšim Viteškim Kraljem Aleksandrom I Ujediniteljem. Komemoracija održana je, posle pomena u crkvi, u društvenoj vežbaonici, na kojoj je učestvovalo sve članstvo društva kao i veliki broj građanstva.

Žalobnu svećanost otvorio je brat starešina, a zatim je prosvetar brat Zarko Proćić održao vrlo lep komemorativni govor o Kralju Mućniku. Posle govora svi prisutni su u znak najdubljeg pijeteta ćutanjem od jedne minute odali poštu upomeni Velikog Kralja. Kliknuvši zatim oduševljeno Nj. Vel. Mladom Kralju Petru II, ova žalobna svećanost bila je time završena.

VRNJACKA BANJA. — Komemoracija Viteškog Kralja Ujedinitelja. Ovdasnje Sokolsko društvo dostojno se je setilo dvogodišnjice tragične smrti Viteškog Kralja Ujedinitelja. Posle parastosa društvo je održalo komemorativnu sednicu u 11 časova pre podne. Velika sala banjskog kupališta bila je puna. Starešina društva otvarajući sednicu, pozvao je prisutne, da jednim minutom ćutanja, a u znak

najvećeg pijeteta, odadu poštu Kralju Mućniku. Zatim su se redali: govori, recitacije i odlomci iz života Kralja Heroja i Zaštitnika; sve prožeto dubokim bolom i tugom. I dok je lik Velikog Kralja, iz crnog flora, blažen i nasmejan nadkriljavao celu dvoranu, nema tišina, koju su s vremena na vreme remetili plać i uzdasi, svedočila je, koliko je još sveža kod svih prisutnih teška rana za izgubljenim Kraljem.

Kraj sednice posvećen je mladome Kralju Petru II, kome se od srca klicalo: Na mnogaja ljeta!

ZAGREB I. — 15 godišnjica Sokola I odnosno 30 godišnjica osnutka Srpskog Sokola u Zagrebu zaključile se u prvog polovici decembra o. g. gimnastićkom akademijom za koju se već sada marljivo vrše pripreve. Naćelnništvo i prednjaćki zborovi nateću se plemenitim takmićenjem da na tu akademiju iznesu što lepši program. Pozivaju se vežbaći i vežbaćice svih kategorija da taćno i marljivo dođu na vežbe, kako bi se nastupi za akademiju pomno pripravili i za vremena savršeno doterali. Za ovu akademiju sprema i društveni prosvetni odbor prijamo iznenadenje izdavanjem jubilarne Spomenice, koje je i Uprava Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije pozdravila sraćnim bratskim dopisom. Spomenice će biti ukrašena mnogim dosle neobjavljenim slikama i doneće ćlanke uvaženih sokolskih radnika. Poseban deo spomenice biće posvećen ćlanovima jubilarcima, t. j. onim ćlanovima i ćlanicama, koji su u društvu ustrajali od njegovog osnutka (1921) do današnjeg dana.

ZAGREB I. — Češkoslovaćki državni praznik, koji ove godine pada na radni dan (sreda) proslaviće se u Sokolu I u nedelju 25 oktobra ćlanskim poselom. Poćetak u 16 sati po podne. Odela ćradansko. Na ovu priredbu već danas upozoravamo naše ćlanstvo kao i ćlanstvo bratskog Ruskog Sokola, te ostalih bratskih društava, pozivjući ih ujedno, da brojnim učestvovanjem i ovom zgodom dokažu našu trajnu i neogranićenu ljubav i vernost bratskom češkoslovaćkom narodu, kao pioniru slovenske sokolske ideje.

Obnovite pretplatu na sokolske listove!
Sokoli, pomažite svoju štampu!

Абсолютна сигурност

гимнастичких справа при захтев нежбача; наше справе али неодогавају само са апсолутном сигурношћу, него и са практичним употребом, прецизношћу, красном изведбом и невероватно ниском ценом свима Вашим захтевима. —

Творница гимнастичких справа
Ј. Оражем
РИБНИЦА на Долењском

KLIFEJE
vseh vrst po fotografijah
all risbah
izvrsne
najsolidnejše
KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVATZ

UČITELJSKA TISKARNA

R. Z. Z. O. Z.

LJUBLJANA
FRANČIŠKANSKA UL. 6

Tiska šolske, maćinike, leposlovne in znanstvene knjige u enobarvnom in većbarvnom tisku. Brošure in knjige u malih in najvećim nakladn. Časopise, proraćune, vabila, jedine liste, plakate. Okusna oprema ilustriраних kćatlogov, cenikov in reklamnih listov. — Šolski zvezki za osnovne, meććanske in srednje šole. — Naroćila sprejema tudi podraćbna knjigarnavMariboru paćba banovinske hranilnice.

IZDELUJE DIAZO-AMONIAK-PAPIR »JASNIT«, ZA KOPIRANJE NAĆRTOV, KI JE EDINI 100 % DOMAĆI IZDELEK TE VRSTE U DRŽAVI

ROSIJA - FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • BEOGRAD

Izdaje Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije (E. Gangl) • Glavni i odgovorni urednik Stjepan Ćelar • Uredjuje Redakćijski otek • Tiska Ućiteljska tiskara (pretstavnik Francć Štrukelj) — Ljubljana